

# Wat gebeurt er als iemand doodgaat

## Als je vragen hebt:

Maak een afspraak met je huisarts en praat er samen over.



Je bent erg ziek en je gaat dood aan jouw ziekte. Je bent aan het einde van je leven.

Op deze kaart staat wat er gebeurt als je doodgaat.

Dit gaat bij iedereen anders.

Maar wat op deze kaart staat, gebeurt bij veel mensen.



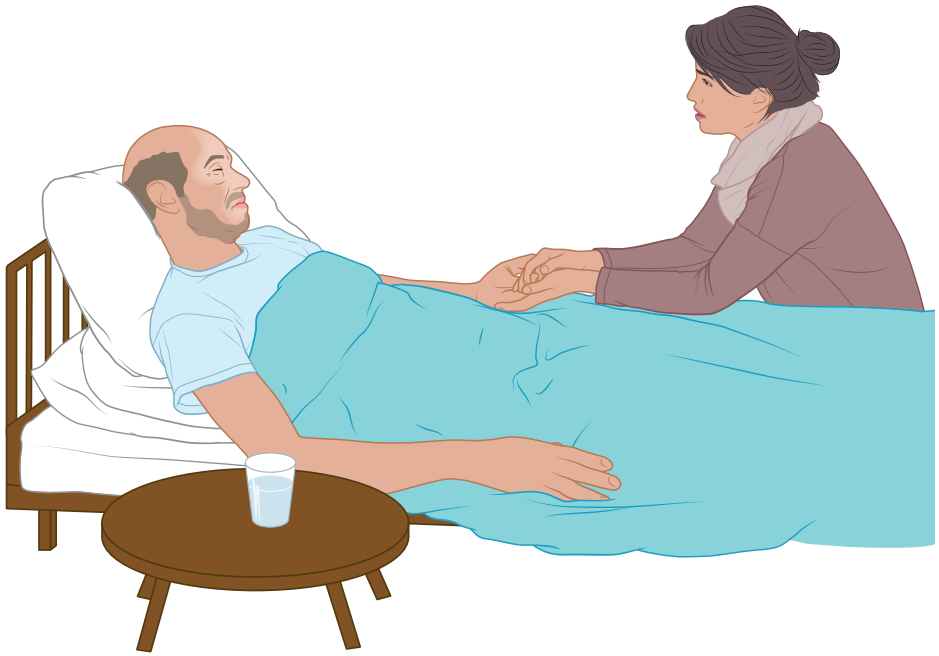
Doodgaan is een ander woord voor sterven of overlijden.

In de weken voor je doodgaat, heb je minder zin in eten en drinken.  
Je lichaam heeft geen eten en drinken meer nodig.

Als je geen zin hebt om te eten, eet dan niet.

En als je wel zin hebt in iets lekkers, eet dan een klein beetje.

Het kan fijn zijn om je lippen nat te maken met water of een ijsklontje.



Als je bijna doodgaat, gebeurt vaak dit:

- Je ligt meer in bed.
- Je slaapt vaker en langer.
- Je huid krijgt een grijze en bleke kleur.
- Je krijgt wat blauwe plekken.
- Je krijgt koude handen en voeten en een koude neus.
- Je gaat minder plassen.

Dit is normaal.

Je slaapt vaker en langer. En die slaap is heel diep.

Soms kun je niet meer praten. Je kunt wel horen, dus het is fijn als je familie tegen je praat.

Je voelt dat mensen je aanraken. Ook dat kan fijn zijn.

### **Informatie voor de familie**

Rust is belangrijk. Laat niet teveel mensen tegelijk bij het bed staan of zitten. Praat zachtjes.

Raak de patiënt aan of houdt zijn hand vast als hij dat fijn vindt.

De huisarts of verpleegkundige komt vaak langs.



### **Informatie voor de familie**

Iemand die doodgaat kan in de war raken. Je ziet dat bijvoorbeeld aan:

- Onrustig kijken
- Plukken aan de lakens

Ga rustig bij de patiënt zitten. Als de patiënt het wil, kun je zijn hand vasthouden.

Bel de huisarts als dit begint. Als het erger wordt, geeft de huisarts medicijnen.



In de laatste uren ga je anders ademen.

Het ademen gaat zo: even snel en diep, dan weer langzamer.  
Af en toe stop je met ademen.

De tijd tussen het ademen wordt steeds langer. Tot het ademen helemaal stopt. Het hart houdt dan op met kloppen.

### **Informatie voor de familie**

Vaak komt er slijm in de keel. Je hoort dan geluiden bij het ademen.  
Soms lijkt het alsof de patiënt te weinig lucht krijgt. Of bijna stikt.  
Maar de patiënt heeft hier zelf geen last van.

De dokter of verpleegkundige kijkt goed naar de patiënt.

Is iemand ontspannen? Dan is het goed.

Is dat niet zo, dan geeft de huisarts er medicijnen voor.



Je bent overleden.

### **Informatie voor de familie**

Bel de huisarts. Die komt en onderzoekt de overleden persoon.